



Nederlandse Maatschappij
Medisch Voetzorgverleners

+ Beroepscompetentieprofiel

Medisch Pedicure mbo-4 2017

+ Voorwoord

Eind 2016 is het eerste BCP van de medisch pedicure opgesteld door het bestuur van beroepsvereniging NMMV in samenwerking met opleider Supplement B.V. De NMMV is de enige beroepsvereniging voor medisch pedicures in Nederland. Tevens is de NMMV de enige vereniging in Nederland die zich bezighouden met voetzorg, waarvan alle leden een rijks erkend mbo-4 medisch pedicure diploma bezitten. Supplement B.V. is één van de rijks erkende opleiders in Nederland, die opleiden tot het mbo-4 diploma medisch pedicure. Supplement B.V. is echter de enige erkende opleider met een uitgebreid kwalificatiedossier dat zich volledig op medische voetzorg richt. Op dit uitgebreide KD is de Crebo-erkenning mbo-4 verkregen.

In dit BCP worden maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de zorg meegenomen. Om het profiel te laten aansluiten op dat van de podotherapeut, heeft het bestuur van de NMMV hier goed naar gekeken.

Daarnaast is getracht ook naar een internationaal model te streven om zo de aansluiting met medisch pedicures in, met name Duitsland en België, mogelijk te maken. Wij vinden dan ook dat wij erin zijn geslaagd om de kern van het beroep en bijbehorende competenties duidelijk te omschrijven. Wij menen met dit document een goed en compleet BCP te hebben opgesteld. We leven in een dynamische tijd; zeker in de Zorg. Dit BCP zal daarom jaarlijks, waar nodig, aangepast worden.

In het BCP spreken wij over de "medisch pedicure"; omdat deze titel inmiddels bekend is in Nederland onder zowel verwijzers als doelgroepen. De NMMV streeft er echter naar om, bij voldoende landelijke dekking, opnieuw een aanvraag in te dienen bij de minister van Volksgezondheid, Welzijn & Sport, om de tot crebo mbo-4 opgeleide medisch pedicure op te nemen in art. 34 van de Wet Big. Een eerder verzoek hiertoe is afgewezen door de huidige minister mevrouw E. Schippers.

De NMMV zou haar leden graag opgenomen zien worden met de titel "medisch voetzorgverlener". Niet alleen omdat deze titel beter weergeeft welke voetzorg zij verlenen, maar ook omdat deze titel beter aansluit met het buitenland. In Duitsland bijvoorbeeld is de "Medischer Fusspfleger" reeds in de zorgwet gereguleerd. Derhalve wordt soms in dit BCP gesproken over de Medisch Voetzorgverlener (MVV).

Het bestuur van de NMMV is er trots op u dit Beroepscompetentieprofiel te kunnen aanbieden. Wij hopen dat het BCP u zal begeleiden en ondersteunen tijdens het uitoefenen van uw prachtige en belangrijke beroep als medisch pedicure.

Namens het bestuur van de NMMV

Mevrouw Hofland-Hulshof, vicevoorzitter en bestuurslid zorg

Namens Supplement B.V.

Mevrouw M. F. Grin, Kwaliteitsmanager Onderwijs bij Supplement B.V.

+ Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	7
1.1 Reikwijdte van het profiel	7
2. Algemeen beeld van het beroep	9
2.1 Het vakgebied	9
2.2 Complexiteit en typerende werkhouding	9
2.3 Factoren die de complexiteit van het werk van de medisch pedicure bepalen	10
De podotherapeut	10
De medisch pedicure	11
2.4 Diploma en loopbaanperspectief	12
2.5 Trends en ontwikkelingen	13
2.6 Wet- en regelgeving	13
2.7 Effecten van de ontwikkelingen op de competentiegebieden	13
2.8 De 7 bouwstenen van het beroepscompetentieprofiel	15
Competentiegebieden	16
1. Competentiegebied vakinhoudelijk handelen	16
2. Competentiegebied communiceren	17
3. Competentiegebied samenwerken	18
4. Competentie organiseren	18
5. Competentie maatschappelijk handelen	19
6. Competentiegebied leren en ontwikkelen	19
7. Competentiegebied professioneel handelen	20
Bijlagen	21
Bijlage 1: Frequent voorkomende medisch-specialistische behandelingen	21
Bijlage 2: Gebruikte bronnen	21

+ 1. Inleiding

Voor u ligt het actuele en op de toekomstgerichte beroepscompetentieprofiel van de medisch pedicure.

Het Beroepscompetentieprofiel (BCP) medisch pedicure is opgesteld enerzijds vanwege wet- en regelgeving en anderzijds om een duidelijke omschrijving van de werkzaamheden en positie van de medisch pedicure, met een rijkserkend mbo-4 diploma, binnen de zorgsector te verkrijgen.

Profiel medisch pedicure

- » Beschrijft het beroep van de vakvolwassen medisch pedicure, zoals dat in Nederland wordt uitgevoerd.
- » Geeft aan over welke kwaliteiten de medisch pedicure moet beschikken om het beroep uit te kunnen voeren.
- » Is gericht op het totale werkveld waarbinnen de medisch pedicures actief zijn.

Het beroepscompetentieprofiel sluit aan op de beroepscode voor medisch pedicure (NMMV 2016).

1.1 Reikwijdte van het profiel

Het beroepscompetentieprofiel medisch pedicure is uitsluitend gericht op de beroepsgroep medisch pedicures binnen de Beroepsvereniging NMMV en het is van toepassing op het totale werkveld waarin de leden werkzaam zijn.

De leden van de NMMV zijn allen (crebo) mbo-4 medisch pedicure met aanvullende specialisatie Oncologisch Voetzorgverlener (OVV) en/of Geriatrisch Voetzorgverlener (GVV) en onderscheiden zich hiermee van de collegae vertegenwoordigt binnen de verschillende Brancheverenigingen.

In Nederland zijn twee Brancheorganisaties voor medisch pedicures en één Beroepsvereniging, de NMMV. Alle medisch pedicures van de NMMV zijn beroepsbeoefenaren met een mbo-4 opleiding, die wettelijk is erkend door het Ministerie van Onderwijs. Hierin onderscheiden zij zich van alle collega's binnen de branche.

+ 2. Algemeen beeld van het beroep

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het vakgebied, de complexiteit en typerende werkhouding en de verschillende werkvelden waar de medisch pedicure werkzaam is. Daarnaast worden trends en ontwikkelingen beschreven en de effecten die deze ontwikkelingen hebben op de competentiegebieden.

2.1 Het vakgebied

De medisch pedicure draagt zorg voor adequate, medisch noodzakelijke voetzorg van de risicopatiënt/cliënt en werkt hierin nauw samen met andere relevante disciplines.

Zij werkt daarin feitelijk binnen een multidisciplinair team in opdracht van de podotherapeut en/of arts. Zij verricht zowel afzonderlijk als gezamenlijk met een podotherapeut werkzaamheden rondom medisch voetonderzoek en/of medische noodzakelijke voetbehandeling.

De medisch pedicure deelt zelfstandig haar werkzaamheden in. Zij stelt prioriteiten en heeft een eigen verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van haar taken zoals omschreven in hoofdstuk 3 en de individueel vastgelegde werkafspraken. Ze handelt daarbij binnen haar bevoegdheden, bekwaamheden en verantwoordelijkheid.

2.2 Complexiteit en typerende werkhouding

De medisch pedicure werkt samen met collega's en andere hulpverleners in een multidisciplinair team. Hierbij werkt de medisch pedicure vaak op zelfstandige basis als ZZP, soms in loondienst.

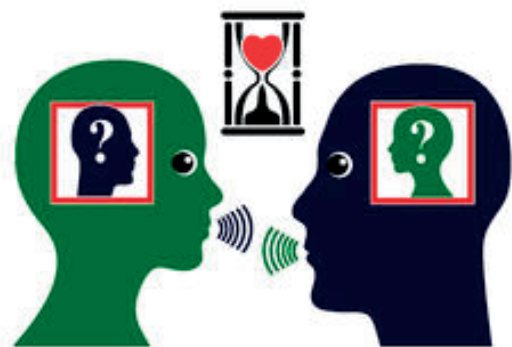
De medisch pedicure houdt vaak praktijk in een gehuurd pand, gezondheidscentrum of in een praktijk aan huis en/of ambulantly.

De medisch pedicure werkt in gemiddeld tot hoog complexe situaties waarin de ernst van de aandoening van patiënten soms onbekend en variabel kan zijn.

Zij werkt zelfstandig en handelt volgens protocollen, professionele richtlijnen en werkafspraken, en wijkt hiervan zo nodig af op basis van haar vakkennis en werkervaring. Zij stemt haar werk af met de cliënt, podotherapeut en andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject en benut daarbij haar kennis en ervaring. Zij draagt zorg voor een goede afhandeling van de dagelijks voorkomende (acute) problemen en vragen. Bij medische problemen raadpleegt de medisch pedicure de podotherapeut en/of arts. Dit uitsluitend met toestemming van de patiënt/cliënt.

De medisch pedicure stelt zich coöperatief, ondersteunend en flexibel op en heeft een professionele werkhouding.

Zij denkt (pro)actief mee met de patiënt, collega's en andere zorgverleners. De medisch pedicure is evenwichtig en integer. Zij houdt haar kennis up-to-date zodat zij optimaal blijft functioneren in het beroep.



Tijdens de beroepsuitoefening staat de medisch pedicure voortdurend voor afwegingen om binnen de urgentie van zorgvragen en tijdsdruk professioneel te blijven handelen en communiceren.

2.3 Factoren die de complexiteit van het werk van de medisch pedicure bepalen

Veranderingen in de hulpvraag

Toename van het aantal patiënten met chronische aandoeningen en co-/multi-morbiteit leiden tot een complexe zorgvraag. De grote diversiteit aan patiënten en hun toenemende mondigheid hebben invloed op de hulpvraag en zorgbehoefte.

Veranderende omgeving

De medisch pedicure heeft in toenemende mate te maken met verschillende organisatie(s) en in- en externe contacten van zeer uiteenlopende achtergronden en opleidingsniveaus. Denk hierbij aan contacten met zorggroepen, podotherapeuten, artsen, specialisten, praktijkondersteuners, diabetesverpleegkundigen e.a.

Verwachtingen

De medisch pedicure moet zich ervan bewust zijn, en kunnen omgaan met, zorgverleners binnen het veld/samenwerkingsverband, die in vergelijkbare situaties andere verwachtingen/wensen hebben en kiezen voor een andere aanpak.

Huisartspraktijk

De huisartspraktijk functioneert als eerste aanspreekpunt van patiënten met gezondheidsproblemen (poortwachter). Bovendien wordt overzicht gehouden over de totale situatie van de patiënt (regisseur).

De praktijkondersteuner huisarts (POH) werkt in de verlengde arm constructie en kan zelf advies geven, onderzoeken doen en medisch-technische handelingen uitvoeren.

Zij heeft daarmee een signaalfunctie en verwijst (diabetes-) patiënten zo nodig door naar een praktijk voor podotherapie.

De podotherapeut

*De bevoegdheid tot het voeren van de titel podotherapeut is voorbehouden aan degenen die een door de overheid erkende opleiding voor podotherapeuten hebben afgerond. De opleiding podotherapie is een vierjarige, fulltime Hbo-opleiding met bachelor degree (minimale vooropleiding HAVO). Binnen de podotherapie zijn de podotherapeuten de enige beroepsbeoefenaren met een Hbo-opleiding (met bachelor degree) die wettelijk is erkend door het Ministerie van Onderwijs.

De uitoefening van podotherapie is geregeld via de Wet BIG (artikel 34 AMvB), tezamen met de andere van oudsher als 'paramedisch' omschreven beroepen. Deze beroepen kennen geen wettelijke registratieplicht. Gezamenlijk hebben de paramedische beroepen daarom hun verantwoordelijkheid genomen voor de kwaliteitsbewaking door de oprichting van het Kwaliteitsregister Paramedici. Voor periodieke registratie in dit kwaliteitsregister worden eisen gesteld aan de omvang van de werkervaring en van de deskundigheidsbevordering. Zie paragraaf 5.2.2. Kwaliteitsregister voor een nadere uitwerking.

Behandeling van patiënten vindt plaats op verwijzing van een praktiserend arts. Na behandeling rapporteert de podotherapeut aan de verwijzer.

De titel 'podotherapeut' is beschermd, de aanduiding 'podotherapie' niet.

* Bron: Beroepscompetentieprofiel podotherapeuten 2009

De medisch pedicure

Sinds in 2012 de verantwoordelijkheid van de organisatie voor de totale voetzorg bij diabetes mellitus, bij zorggroepen is komen te liggen, is er veel veranderd. De medisch pedicures konden deelnemen aan Ketenzorg door een contract aan te gaan met de zorggroep. Podotherapeuten kregen ook contracten aangeboden waardoor integrale samenwerking een feit werd. Leidraad voor de samenwerking was het document "Zorgmodule preventie diabetische voetulcera", opgesteld door beroepsvereniging NVvP (podotherapeuten) en branchevereniging ProVoet (branchevereniging voor pedicures). Hiermee is een begin gemaakt met brede afspraken voor patiënten in de eerstelijns zorg.

In 2015 is beleidsregel BR/CU-7100 vastgesteld door de NZa

Hierin werden de afspraken vastgelegd voor alle diabetespatiënten die buiten de ketenzorg vielen:

- » Patiënten met DM1 en 2 uit de 2e lijns-zorg.
- » Patiënten waarvan de huisarts geen contract heeft getekend met een zorggroep.
- » Er is geen zorggroep in de regio.

De verzekeraars hebben de contracten voor de totale voetzorg afgesloten met de podotherapeuten. Reden hiervan is dat zij de enige groep zorgverleners vertegenwoordigen, die opgeleid zijn om de totale voetzorg uit te voeren en daarnaast de enige partij binnen de voetzorg vormen, die een Big-registratie hebben verkregen.

Podotherapeuten mogen de voetzorg zelf regelen; zij zijn ook vrij in hun keuze om wel of geen contracten af te sluiten met individuele medisch pedicures.

Door bovenstaande ontwikkelingen is er veel veranderd voor de medisch pedicure. Waar zij tot 2012 volledig autonoom werkte, maakt zij nu deel uit van een team. Dat heeft uiteraard voor- en nadelen. Vooral het eerdergenoemde punt "verwachtingen" is voor de medisch pedicure zeer actueel.

Om kwalitatief hoogstaande diabetische voetzorg te kunnen leveren is een goede en constructieve samenwerking tussen podotherapeut en medisch pedicure essentieel. Uitgangspunt hierbij is dat er transparante samenwerking is en partijen elkaars kwaliteiten respecteren. Hiervoor zijn samenwerkingsovereenkomsten opgesteld.

In deze overeenkomsten worden voor beide partijen afspraken vastgelegd, enerzijds inzake de inhoudelijke kant van de zorg, anderzijds inzake de financiële vergoeding voor de geleverde zorg.

In de praktijk is de route die de patiënt dient af te leggen nu goed beschreven. In de huisartsenpraktijk of in de specialistenpraktijk vindt de eerste screening plaats. Indien hier aanleiding voor is, wordt de patiënt doorverwezen naar de podotherapeut. Deze stelt de simms classificatie vast en het zorgprofiel. Daarna wordt de (diabetes-) patiënt al dan niet verwezen naar een gecontracteerde voetzorgverlener. De patiënt heeft hier vrije keus van zorgverlener. Via digitale programma's wordt het, door de podotherapeut opgestelde behandelplan gestuurd naar de medisch pedicure. Deze voert de medisch noodzakelijke voetzorg uit en koppelt bijzonderheden terug in het digitale systeem. Zo is de cirkel rond.

2.4 Diploma en loopbaanperspectief

Diploma

De opleiding ter voorbereiding op het beroep van medisch pedicure kan op verschillende manieren. De huidige leden van de NMMV hebben allen in het verleden een branchediploma medisch pedicure behaald via een door de branche erkende opleiding en getoetst door een door de branche erkende exameninstelling.

De ontwikkelingen in de voetverzorging staan echter niet stil en de verwachtingen voor de komende jaren laten zien dat de vraag naar voetzorg zal toenemen. Momenteel zijn er al zo'n 2 miljoen reumapatiënten en ruim 1½ miljoen diabetespatiënten. Jaarlijks komen er 106.000 kankerpatiënten bij en dit aantal zal naar verwachting oplopen tot 123.000 kankerpatiënten per jaar, in 2020.

Niet alleen op het gebied van diabetes en reuma, maar zeker ook op het gebied van kanker en geriatrie is er behoefte aan veilige, gespecialiseerde zorg.

Supplement B.V. heeft, gezien het succes en de enthousiaste ontvangst bij specialisten en aanpalende zorg, een opleidingstraject geschreven om de kwaliteit, kennis, houding en vaardigheden van medisch pedicures naar een hoger niveau te tillen.



Omdat ook de eisen die de NMMV aan haar leden stelt hoger liggen, namelijk het diploma (crebo) mbo-4 medisch pedicure, hebben alle leden via het zij-instroom traject van Supplement B.V. ook dit diploma behaald. Naast de keuze specialisatie OVV en/of GVV, hebben zij nog bijscholing moeten doorlopen en ook de beroepspraktijkvaardigheden zijn opnieuw geëxamineerd.

De (NMMV) medisch pedicure houdt zich bezig met de verzorging van de teenagels, voethuid en de behandeling van huid- en nagelaandoeningen. Daarnaast richt de medisch pedicure zich ook op de preventie van voetproblemen. Ze voert specialistische behandelingen uit voor cliënten die door hun ziekte of aandoening een verhoogd risico lopen op (ernstige) complicaties.

Loopbaanperspectief

De medisch pedicure oefent het beroep doorgaans uit als zelfstandige zonder personeel. Zij heeft een eigen praktijk en/of werkt ambulante. De laatste jaren groeit het aantal praktijken met personeel. De medisch pedicure werkt steeds vaker samen met andere beroepsbeoefenaars in bijvoorbeeld een multidisciplinair voetenteam of diabetescentrum. Op het gebied van oncologie en geriatrie wordt de behandeling uitsluitend in overleg met het behandelteam (arts-specialisten) gegeven. Een beperkt aantal medisch pedicures werkt in loondienst, in bijvoorbeeld een zorginstelling.

Werkvelden

De medisch voetzorgverlener kan doorgroeien naar:

- » De opleiding tot podotherapeut.
- » Een groepspraktijk.
- » Een groepspraktijk waar meerdere disciplines samenwerken.
- » Een praktijk starten in het buitenland.
- » Huisartspraktijk.
- » Gezondheidscentrum/ eerstelijnscentrum.
- » In een voetenteam in een ziekenhuis (tweedelijnszorg).

- » Asielzoekerscentrum.
- » Verpleeghuis (zgn. derdelijnszorg).
- » Gevangenis.
- » Gehandicaptenzorg.

2.5 Trends en ontwikkelingen

Zoals eerder al beschreven is de gezondheidszorg in Nederland voortdurend in beweging. Er is een toename van het aantal ouderen, mensen met een chronische aandoening, mensen uit andere culturen met een andere ziektebeleving en/of gezondheidsverschillen ten gevolge van sociaaleconomische situaties. De groeiende vraag naar zorg en de daarmee gepaard gaande oplopende kosten voor de gezondheidszorg zet de politiek aan om oplossingen te zoeken om de zorg betaalbaar te houden. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zet in op kostenbeheersing, onder voorwaarde dat de maatregelen geen belemmering mogen vormen voor de beschikbaarheid en nabijheid van kwalitatief hoogwaardige zorg. Deze ontwikkelingen zetten de gezondheidszorg en hulpverleners in de gezondheidszorg onder druk. Hieronder worden de ontwikkelingen ten aanzien van (medische) technologie, zorgvraag, zorgaanbod, wet- en regelgeving en de bedrijfsorganisatie beschreven, met de effecten ervan op de competentiegebieden van de medisch pedicure.

De competenties worden verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

2.6 Wet- en regelgeving

Tijdens de werkuitvoering heeft ook de medisch pedicure te maken met verschillende wetten en regels. Veranderingen in wet- en regelgeving hebben effecten op het werk van de medisch pedicure, zoals voortdurend veranderende verantwoordelijkheden en bevoegdheden (en dus ook risico's en aansprakelijkheden). Daarvan moet de medisch pedicure zich bewust zijn en kennisnemen. Ook zal de medisch pedicure hiermee rekening moeten houden in de communicatie met de patiënt om de juiste voorlichting te kunnen verstrekken.

Voorbeelden van deze wetten zijn:

» **Wetten die gericht zijn op de belangen en bescherming van patiënten**

Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De invoering van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) heeft gevolgen voor de regulering van kwaliteit, klachten en geschillen.

» **Wetten die gericht zijn op de kwaliteit van de zorg**

Wet op de beroepen in de individuele Gezondheidszorg (Wet BIG), ondanks dat de medisch pedicure (nog) niet in de Wet BIG is opgenomen. Zij oefent echter wel een beroep uit op het gebied van de individuele gezondheidszorg en valt daarmee wel onder de werkingssfeer van de Wet BIG.

2.7 Effecten van de ontwikkelingen op de competentiegebieden

Hieronder worden de effecten gerangschikt naar de competentiegebieden.

Vakinhoudelijk handelen

In het werk van de medisch pedicure krijgen de volgende onderwerpen meer nadruk binnen dit competentiegebied.

» **Nieuwe ziektebeelden en behandeltechnieken**

Indien noodzakelijk zal lesstof ontwikkeld worden om de medisch noodzakelijke voetzorg voor nieuwe ziektebeelden aan de medisch pedicure aan te bieden. Zo is in 2014 de opleiding Oncologisch Voetzorgverlener (OVV) gestart. Dit naar aanleiding van een onderzoek dat in 2013 is gehouden onder 8000 pedicures in Nederland. Van hen heeft 80% aangegeven dat er vaak mensen in de praktijk komen die actief voor kanker worden behandeld. Deze pedicures hebben ook aangegeven onvoldoende kennis te hebben van kanker, de behandelingen en bijwerkingen ervan. Daardoor kunnen zij een veilige behandeling niet garanderen. Inmiddels zijn ongeveer 300 voetzorgverleners gediplomeerd OVV.



» **Complexere ziektebeelden door chroniciteit en/of co- en/of multi-morbiditeit**

Hiervoor dient de medisch pedicure te voldoen aan een vijfjarenplan om kennis en kunde rond alle risicogroepen up-to-date te houden.

Communiceren

Binnen dit competentiegebied krijgen de volgende onderwerpen meer nadruk:

» **Communicatieve en sociale vaardigheden**

In de opleiding mbo-4 medisch pedicure is hier veel aandacht aan besteed. Door de integrale samenwerking moeten medisch pedicures weten hoe ze zowel schriftelijk als mondeling behoren te communiceren met de aanpalende zorg. Ook de communicatie met patiënt en /of familie is in de opleiding meegenomen. In de gedragscode Medisch Voetzorgverlener NMMV uit 2016, is hier veel aandacht aan geschonken.

Samenwerken

Binnen dit competentiegebied krijgt het volgende onderwerp meer nadruk:

» **Multidisciplinair samenwerken binnen de eerstelijns en de tweedelijns en tussen zorgzorgaanbieders in eerste- en tweedelijns**

De medisch pedicure wordt door het bestuur van de NMMV regelmatig geïnformeerd over ontwikkelingen rond de samenwerking met de NVvP. Daarnaast bevaart het bestuur van de NMMV haar leden ook regelmatig om de samenwerking te kunnen optimaliseren. Tools hiervoor zijn bijvoorbeeld korte enquêtes, het stellen van vragen op een besloten Facebook Pagina voor leden van de NMMV en tijdens de jaarlijks Algemene Ledenvergadering (ALV). Leden worden ook gestimuleerd om actief mee te denken door zitting te nemen in een werkgroep.

Professioneel handelen

Binnen dit competentiegebied krijgen de volgende onderwerpen meer nadruk:

» **Privacywetgeving in relatie tot elektronische gegevens: opslag en uitwisseling**

De medisch pedicure weet dat zij zich aan wetgeving dient te houden.

» **Respect voor (inbreng van) patiënt, collega's en andere behandelaars met andere achtergronden, normen en waarden**

Dit is een onderdeel van de gedragscode van de Medisch Voetzorgverlener NMMV uit 2016.

» **Zelfreflectie**

Om hieraan te voldoen hebben alle leden van de NMMV een goedgekeurd praktijkplan geschreven.

» **Kwaliteit van de zorgverlening door registratie in het kwaliteitsregister**

Het bestuur van de NMMV heeft een Kwaliteitsregister Medisch Voetzorgverleners (KMV) opgesteld. De leden van de NMMV moeten voldoen aan de eisen van dit vijfjaarsplan. Momenteel is de NMMV in gesprek met KABIZ over borging van onder andere KMV.

Leren en ontwikkelen

Binnen dit competentiegebied krijgen de volgende onderwerpen meer nadruk:

» **Intervisie en supervisie middels visitatie**

Het bestuur van de NMMV ziet een groeiende behoefte bij zowel zorgverleners als zorgverzekeraars, om de geleverde kwaliteit inzichtelijk te maken. Daarnaast wordt het ook steeds belangrijker die kwaliteit ook te toetsen. Het bestuur van de NMMV is bij de totstandkoming van dit beroepscompetentieprofiel met een aantal externe partijen in gesprek om de audits bij haar leden uit te gaan voeren. Het bestuur van de NMMV gaat ervan uit dat alle leden van de NMMV eind 2017 geauditeerd zullen zijn.

» **Communicatieve vaardigheden bewust leren inzetten**

Tijdens opleiding, bijscholing, gedragscode en middels nieuwsbrieven worden medisch pedicures gewezen op het belang van het goed inzetten van communicatieve vaardigheden. Voor

de leden is een PowerPoint ontwikkeld die zij kunnen inzetten voor één specifieke doelgroep of voor een breed publiek.

» **Zelflerend vermogen en kennisontwikkeling**

De mbo-4 opgeleide medisch pedicure heeft laten zien dat zij hiertoe in staat is. Zij is op dit onderdeel geëxamineerd.

Maatschappelijk handelen

Binnen dit competentiegebied krijgen de volgende onderwerpen meer nadruk:

» **Preventie**

De werkzaamheden van de medisch pedicure zijn 100% gericht op het voorkomen van wonden (ulcera) en amputaties.

» **Leefstijladviezen en patiënt motiveren deze op te volgen**

De medisch pedicure geeft relevante adviezen over verzorging van huid- en nagels, schoeisel en het belang van bewegen. Zij werkt hierin samen met de aanpalende zorg.

» **Groepsbijeenkomsten t.b.v. speciale onderwerpen Organiseren**

De medisch pedicure wordt gestimuleerd om presentaties te geven aan risicopatiënten zoals mensen met diabetes, reuma, kanker en/of ouderen. Daarnaast wordt zij gestimuleerd om contact te onderhouden met de aanpalende zorg. Ook voor deze bijeenkomsten is de PowerPoint van de NMMV een handig hulpmiddel.



2.8 De 7 bouwstenen van het beroepscompetentieprofiel

Naast het competentiegebied vakinhoudelijk handelen beslaat het takenpakket van de medisch pedicure meerdere competentiegebieden.

De hoofdtak omvat het vakinhoudelijk handelen. Daaraan verbonden zijn de competentiegebieden communiceren,

samenwerken, professioneel handelen, leren en ontwikkelen, maatschappelijk handelen en organiseren. Afhankelijk van het werkveld zal de medisch pedicure zich op één of enkele taakgebieden focussen en daarbij meer of minder gebruik maken van de omliggende competentiegebieden.

1. Competentiegebied vakinhoudelijk handelen

Omschrijving

De medisch pedicure draagt, in afstemming met de patiënt/cliënt en podotherapeut of arts, zelfstandig zorg voor optimale voetzorgverlening door:

- » Medisch noodzakelijke voetzorg te verlenen aan patiënten volgens het individuele zorgplan.*
- » Medisch noodzakelijke voetzorg te verlenen aan cliënten.
- » Te adviseren en handelingen te verrichten in het kader van individuele gezondheidszorg.
- » Zorg te dragen voor de praktijkvoering.
- » Zij zet haar persoonlijke expertise in bij deze activiteiten.
- » Zij voert haar werk uit volgens de wettelijke regelgeving, geldende procedures en de beroepscode (voor Medisch Voetzorgverleners van de NMMV 2016), maar ook naar eigen inzicht en speelt in op onverwachte situaties.
- » Zij houdt rekening met de wensen van de patiënt/cliënt.

* De medisch noodzakelijke voetzorg bestaat onder andere uit de verzorging van de teennagels en voethuid, de behandeling van huid- en nagelaandoeningen. Daarnaast richt de medisch pedicure zich ook op de preventie van voetproblemen. Ze voert specialistische behandelingen uit voor cliënten die door hun ziekte of aandoening een verhoogd risico lopen op (ernstige) complicaties.

Haar vakinhoudelijk handelen wordt gekarakteriseerd door een professionele, actuele, ethische en efficiënte aanpak alsmede door effectieve communicatie met de patiënt/cliënt, eventueel diens familie en andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject.

De medisch pedicure is medeverantwoordelijk voor de resultaten van de beoogde doelstellingen. Bijvoorbeeld:

- » De doelstelling bij diabetespatiënten om, door goede totale voetzorg te leveren, het risico op het verkrijgen van een wond/ulcus en/of amputatie te verkleinen.
- » De doelstelling om, door goede totale voetzorg te leveren, gezamenlijk (podotherapeut, medisch pedicure en patiënt) toe te werken naar verbeteren van de voetproblemen, zodat patiënt in een lager zorgprofiel kan worden geplaatst. Liefst dat het risico op het verkrijgen van wond/ulcus geheel wordt weggenomen in welk geval het beleid optimaal gewerkt heeft en kunnen de kosten voor deze patiënt lager worden. Hier is sprake van "Less is more".

- » Om bovenstaande te bereiken is het belangrijk dat medisch pedicures, naast alle andere betrokken behandelaars en verwijzers, eenduidige, goede uitleg geven, zodat patiënten begrijpen waarop het beleid is gericht.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Zelfstandig een praktijk te organiseren voor medisch noodzakelijke voetzorg aan risicopatiënten.
- » De voetzorgverlening adequaat te organiseren en af te stemmen met de wensen van de patiënt/cliënt en de mogelijkheden van andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject.
- » Opdrachten uit een zorgplan te vertalen naar de praktijk en deze zelfstandig uit te voeren.
- » De podotherapeut/arts zo nodig (direct) te informeren indien hier reden toe is medisch-technische (voorbehouden) handelingen uit te voeren, zoals het plaatsen van een nagelbeugel.
- » Uitleg, voorlichting en advies te geven.
- » Protocollen te interpreteren en beredeneerd toe te passen.
- » Taken naar eigen inzicht uit te voeren.
- » Professioneel en ethisch te blijven handelen in alle voorkomende situaties.
- » De werk- en eventuele wachtruimte adequaat in te richten en te onderhouden.
- » De administratie en logistiek te verzorgen en de voorraad te beheren (FIFO).

2. Competentiegebied communiceren

Omschrijving

De medisch pedicure onderhoudt de relatie met de patiënt/cliënt en zorgt dat de relatie tussen patiënt/cliënt en andere zorgverleners in stand gehouden wordt door doelgerichte communicatie en interactie.

Ook onderhoudt de medisch pedicure de relatie met collega's en betrokkenen (eventueel) binnen en buiten de eigen werkplek.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Respectvol met de patiënt/cliënt om te gaan; zij is hierin opgeleid en geëxamineerd.
- » Vertrouwen te creëren.
- » De patiënt steun te bieden door haar communicatie aan te passen aan de situatie (geruststellen, motiveren, overtuigen enz.).
- » Rekening te houden met factoren die de communicatie beïnvloeden (bijvoorbeeld taalbarrière, verstandelijke beperking, CVA, enz.).
- » Relevante informatie te verkrijgen van de patiënt, collega's en andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject en die met elkaar te verbinden.
- » Relevante informatie en toelichtingen accuraat aan de patiënt, collega's en andere betrokkenen bij het zorgverleningstraject over te dragen, zowel mondeling als schriftelijk.
- » Informatie te verwerken in geautomatiseerde systemen.

3. Competentiegebied samenwerken

Omschrijving

De medisch pedicure werkt effectief samen met betrokkenen binnen het team om bij te dragen aan een optimale zorgverlening.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Structureel en ad hoc met de podotherapeut en/of arts te overleggen.
- » Eventuele teamleden aan te spreken op hun handelen.
- » Aan te sluiten bij de werkwijze van andere disciplines.
- » De lijnen binnen de ketenzorg (eerstelijns zorg) en/of tweede lijnszorg te benutten.
- » Feedback te geven aan andere betrokkenen (andere disciplines en patiënten).
- » De (voet-) zorginhoud af te stemmen door een heldere en eenduidige informatie-uitwisseling, zodat betrokkenen weten wat er verwacht wordt.
- » Problemen binnen de samenwerking bespreekbaar te maken en de taakverdeling zo mogelijk verder af te stemmen.

4. Competentie organiseren

Omschrijving

De medisch pedicure organiseert haar eigen werk op een dusdanige wijze, dat voetzorg van patiënten en cliënten zodanig ingepland en uitgevoerd worden, dat aan de doelstelling kan worden voldaan.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Haar eigen werkzaamheden te plannen op basis van prioriteit, in afstemming met de patiënt/cliënt en indien noodzakelijk in samenspraak met betrokken partijen.
- » Prioriteiten te stellen in de uitvoering van taken die onverwachts of tegelijkertijd op haar afkomen.
- » De taken op elkaar af te stemmen en deze zo nodig over te dragen aan een collega (bijv. bij ziekte).
- » De informatie over de patiënt volgens KIS of ander systeem te registreren.
- » Te zorgen voor het afhandelen van financiële aspecten/declaraties.
- » Voorraad te beheren zodat benodigde materialen/middelen voldoende beschikbaar zijn.
- » Veranderingen in de (voet-)zorgverlening te signaleren, te inventariseren en uit te voeren.
- » Het kwaliteitssysteem (Kwaliteitsregister Medisch Voetzorgverleners/ KMV) toe te passen en de kwaliteit van haar eigen werk te waarborgen.
- » De noodzaak tot veranderingen in de praktijkvoering te signaleren en te inventariseren (Praktijkplan hanteren en jaarlijks actualiseren).
- » Mee te werken aan kwaliteitsbevordering en activiteiten ten aanzien van praktijkvoering en zorgverlening (patiënt/cliënt tevredenheidsenquête).

5. Competentie maatschappelijk handelen

Omschrijving

De medisch pedicure is zich bewust van haar verantwoordelijkheid en mogelijkheden om de gezondheid van de patiënten mee te helpen verbeteren en handelt daarnaar.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Individuen/(doel)groepen voorlichting en advies te geven over goede voetzorg, preventie van ziekten, relevante maatschappelijke ontwikkelingen en Patiëntenverenigingen. Zij kan hiervoor o.a. de door de NMMV ontwikkelde PowerPoint gebruiken.
- » Bij advisering gebruik te maken van de kennis van de meest voorkomende ziektebeelden en daarbij relevante medicijnkennis.
- » Patiënten te motiveren en te stimuleren om adviezen op te volgen.
- » De patiëntveiligheid te waarborgen door de werkomgeving veilig in te richten en er naar te handelen.
- » Kostenbewust te handelen.
- » Te handelen overeenkomstig de relevante wet- en regelgeving.

6. Competentiegebied leren en ontwikkelen

Omschrijving

De medisch pedicure houdt haar deskundigheid op peil zodat zij haar werk optimaal kan blijven uitvoeren en patiënten veilige voetzorg kan geven.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Initiatief te nemen om geïnformeerd te blijven over ontwikkelingen op het vakgebied.
- » Nieuwe ziektebeelden te herkennen en patiënt/cliënt te verwijzen naar podotherapeut en/of arts.
- » Relevante ICT-vaardigheden te benutten.
- » Zichzelf te beoordelen door middel van zelfreflectie (praktijkplan).
- » Leemtes in haar kennis/vaardigheden vast te stellen en deze aan te vullen (m.b.v. het praktijkplan).
- » Vragen en opmerkingen van patiënt/cliënt en samenwerkingspartners over haar eigen functioneren en werkuitvoering te ontvangen en daarop adequaat (correct) te reageren.
- » Initiatief te nemen om persoonlijke leerbehoeften/hiaten in kennis/vaardigheden aan te pakken door gebruik te maken van bijv. scholing, bezoek beurzen en congressen en dit op te nemen in het kwaliteitsregister medisch voetzorgverleners.
- » Indien van toepassing, nieuwe medewerkers in te werken en stagiairs te begeleiden en beoordelen.

7. Competentiegebied professioneel handelen

Omschrijving

De medisch pedicure toont door haar gedrag en vakbekwaamheid haar betrokkenheid bij de gezondheid van anderen en zichzelf.

Competenties

De medisch pedicure is in staat om:

- » Om te gaan met patiënten van verschillende etnische en culturele achtergronden en zich in te leven in hun levensomstandigheden.
- » Adequaat om te gaan met moeilijke situaties (ziekte, verdriet, angst, boosheid, enz.).
- » Strategieën ten aanzien van conflicthantering in te zetten en om te gaan met grensoverschrijdend gedrag en agressie.
- » Zich te houden aan de beroepscode medisch voetzorgverleners opgesteld door de NMMV.
- » Professioneel te blijven functioneren onder grote druk.
- » Verantwoordelijkheid te tonen voor de kwaliteit van het eigen handelen.
- » Te tonen dat ze bekend is met de kwaliteitseisen ten aanzien van voetzorgverlening, de daarbij behorende verrichtingen en praktijkvoering door kwaliteit te leveren.
- » Anderen te informeren over het beroep en de ontwikkelingen daarin.

+ Bijlagen

Bijlage 1

Frequent voorkomende medisch-specialistische behandelingen

Deze lijst bevat een selectie van de meest voorkomende medisch-specialistische behandelingen die een medisch pedicure uitvoert.

Al deze behandelingen worden bij risicopatiënten uitgevoerd in overleg met of in opdracht van de podotherapeut en/of arts en/of volgens het behandelplan.

- » Medisch noodzakelijke voetzorg verlenen bij diabetespatiënten waarbij Zorgprofiel 4 is vastgesteld (verlengde armconstructie).
- » Het plaatsen van (plak) nagelbeugels waarbij gekozen wordt voor de meest veilige optie.
- » Het vervaardigen van een orthese bij niet convexe standafwijkingen aan de voorvoet/digiti.
- » Het schoonmaken en (steriel) verbinden van een wond/ulcus.
- » Het drukvrij leggen van delen van voethuid om tijdelijk overmatige druk op te heffen.
- » Registreren voor autorisatie/controle door podotherapeut en/of arts. Hierbij kan ook fotomateriaal gebruikt worden ter onderbouwing. De medisch pedicure vraagt hiervoor (schriftelijk) toestemming van patiënt/cliënt.
- » Monsters verzamelen ten behoeve van schimmeldiagnostiek (niet steriel materiaal); dit is uitsluitend voorbehouden aan de medisch pedicure die het vereiste opleidingstraject, met goed gevolg, heeft afgelegd. (Schimmeldiagnostiek)

Bijlage 2

Gebruikte bronnen

- » NVDA-beroepscompetentieprofiel doktersassistent, 2014
- » NVvP beroepscompetentieprofiel Podotherapeuten, 2009



Nederlandse Maatschappij Medisch Voetzorgverleners (NMMV)

Secretariaat NMMV
Hulsekamp 6
8375 JC Oldemarkt

secretariaat@nmmv.nl
www.nmmv.nl